

5 ธันวาคม วันดินโลก วันสำคัญที่สะท้อนพระปรีชาสามารถของ ร.9 ไปทั่วทั้งปฐพี

วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี เป็นวันดินโลก ที่องค์การสหประชาชาติมีมติยอมรับให้วันนี้เป็นวันสำคัญสากล ซึ่งเราชาวไทยทุกคนก็ควรได้รู้ถึงประวัติวันดินโลกไว้เป็นความประทับใจที่ชีวิตนี้ได้เกิดในรัชกาลที่ 9

นอกจากวันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี จะเป็นวันพ่อแห่งชาติมาตลอดในรัชกาลที่ 9 แล้ว ทั่วโลกยังให้ความสำคัญต่อวันนี้ในฐานะวันดินโลก ตามมติของ UN อีกด้วย ซึ่งวันนี้เราจะพาทุกคนมาทราบถึงประวัติวันดินโลก และความสำคัญของวันดินโลก พร้อมด้วยโครงการพระราชดำริเกี่ยวกับดิน อันเป็นเหตุผลสำคัญยิ่งที่ทำให้มีวันดินโลก

ประวัติวันดินโลก

วันดินโลก (World Soil Day) ถูกกำหนดขึ้นตามมติขององค์การสหประชาชาติ ในระหว่างการประชุมคณะกรรมการด้านเศรษฐกิจและการเงินของที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญที่ 68 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. 2556 ให้วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี เป็นวันดินโลก (World Soil Day) และกำหนดให้ปี พ.ศ. 2558 เป็นปีดินสากล (International Year of Soils) โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของทรัพยากรดิน ต่อการพัฒนาด้านการเกษตร โภชนาการ และความมั่นคงทางอาหาร ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

ทั้งนี้สาเหตุที่กำหนดให้วันดินโลก ตรงกับวันที่ 5 ธันวาคมนั้น สืบเนื่องจากการประชุมสภาโลกแห่งปฐพีวิทยา (World Congress of Soil Science) ครั้งที่ 17 เมื่อปี พ.ศ. 2545 ทางสหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ (International Union of Soil Sciences) ได้ตระหนักถึงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการพัฒนาทรัพยากรดิน โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการเกษตร จึงได้เลือกวันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี ซึ่งตรงกับวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ เป็นวันดินโลก เพื่อเทิดพระเกียรติพระวิริยอุตสาหะของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในด้านการปกป้องและพัฒนาทรัพยากรดิน เราก็คงขออนุญาตพาคคนไทยทุกคนมาทบทวนโครงการในพระราชดำริเกี่ยวกับดินของในหลวง รัชกาลที่ 9 ดั่งนี้กันค่ะ

1. โครงการศึกษาฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม (อันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

ตั้งอยู่ที่บ้านเขาชะงุ้ม หมู่ที่ 2 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดราชบุรี เป็นศูนย์ศึกษาวิจัยและสาธิตวิธีการฟื้นฟูปรับปรุงดินเสื่อมโทรมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นรูปแบบและส่งเสริมอาชีพเกษตรกรที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ โครงการ ได้เรียนรู้วิธีการจัดการดิน น้ำ และพืชอย่างถูกต้อง มีความยั่งยืนไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ภาพจาก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

2. โครงการทดลองแก้ปัญหาดินเปรี้ยว

ด้วยพระปรีชาสามารถของในหลวง รัชกาลที่ 9 ที่มีพระราชดำริแก้ปัญหาดินเปรี้ยวในจังหวัด นครนายก ด้วยการใช้วิธีธรรมชาติอย่างการเปลี่ยนถ่ายดินจากแปลงหนึ่งสู่แปลงหนึ่ง เพื่อลดความเปรี้ยวของ ดิน อีกทั้งพระองค์ยังได้พระราชทานพระราชดำริให้ใช้ปูนมาร์ล และสาหร่ายในการปรับสภาพน้ำให้ดีขึ้น และ ต่อมาก็ได้พระราชทานพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนาดำเนินการศึกษาผลกระทบ ของการใช้เถ้าลอยลิกไนท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยวเพิ่มเติมอีกด้วย

ภาพจาก สำนักงาน ก.ป.ร.

3. โครงการหญ้าแฝก

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงศึกษาเรื่องการใช้หญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดิน และน้ำจากเอกสารของธนาคารโลก ที่นาย Richard Grimshaw ได้ทูลเกล้าฯ ถวาย และพระองค์ได้ พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับหญ้าแฝก โดยให้ทรงทดลองปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน จนปัจจุบันมีหน่วยงานกว่า 50 หน่วยงาน ดำเนินงานสนองพระราชดำริการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก ส่งผลให้การดำเนินงานก้าวหน้ามากขึ้นตามลำดับ

ภาพจาก rdpb.go.th

4. โครงการแก่งดิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงรับทราบความเดือดร้อนของพสกนิกรในภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรในจังหวัดนราธิวาส ที่ประสบปัญหาดินเปรี้ยวทำให้เพาะปลูกไม่ได้ผล พระองค์จึงมีพระราชดำริให้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาดินพรุเพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จังหวัดนราธิวาส โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาและพัฒนาพื้นที่พรุ ซึ่งเป็นดินเปรี้ยวให้เป็นดินที่มีคุณภาพ สามารถทำการเพาะปลูกได้ ซึ่งพระองค์ทรงแนะนำให้ใช้วิธี "การแก่งดิน" คือ เริ่มจากการแก่งดินให้เปรี้ยวสุดขีด ด้วยการทำให้ดินแห้งและเปื่อยสลับกันเพื่อเร่งปฏิกิริยาทางเคมีของดินพรุที่มีสารประกอบของกำมะถันที่จะทำให้ดินมีสภาพเป็นกรดจัดเมื่อดินแห้ง จากนั้นจึงทำการปรับปรุงดินที่เป็นกรดจัดนั้นด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่จะลดความเป็นกรดลงมาให้อยู่ในระดับที่จะปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ได้

5. โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน

ตั้งอยู่ที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่ที่ราษฎรน้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน จำนวน 216 ไร่ และครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทอดพระเนตรเห็นสภาพความทุรกันดารของผืนดิน จึงมีพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งดิน น้ำ ป่าไม้ ฝน พื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งหมู่บ้านรอบ ๆ ศูนย์ โดยการวางแผนปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ทั้งยังให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า และสนามทดลองทางด้านการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่สนใจเข้ามาดูงานและนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติตาม และพัฒนาอาชีพและพื้นที่ของตนเพื่อเพิ่มผลผลิต เพื่อให้ประชาชนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมทั้งพระองค์ยังมีพระราชดำริให้ส่งเสริมศิลปาชีพและหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้จากอาชีพหลักอีกทางหนึ่งด้วย

6. โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย

หนึ่งในโครงการพระราชดำริที่ตั้งอยู่ ณ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งพื้นที่แห่งนี้เคยอุดมสมบูรณ์ แต่ได้ถูกราษฎรเข้าบุกรุกทำลายป่าเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม จนไม่เหลือป่าไม้และสัตว์ป่า ทำให้พื้นที่แห้งแล้ง ฝนไม่ตกตามฤดูกาล และสภาพพื้นดินเสื่อมโทรมอย่างหนัก ทำการเกษตรกรรมไม่ได้ผล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้พัฒนาพื้นที่บริเวณห้วยทราย เป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านป่าไม้เอนกประสงค์ โดยยึดแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้สมดุลกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ และสามารถฟื้นฟูให้มีศักยภาพในการทำเกษตรกรรมและความเป็นอยู่ของประชากรได้อย่างต่อเนื่อง

ภาพจาก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

7. โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แห่งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานพระราชดำริให้พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติทั้งด้านทรัพยากรต้นน้ำ ด้านเกษตรกรรม ด้านปศุสัตว์และโคนม รวมทั้งด้านอุตสาหกรรม เนื่องจากมีพระราชประสงค์ที่จะให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ ทำหน้าที่เสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต ที่ประชาชนจะเข้าไปเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้

โดยในด้านดินและเกษตรกรรมมีพระราชดำริให้ศึกษาพัฒนาสภาพดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างสูงสุด โดยได้ทำการทดลองปลูกพืชที่เหมาะสม ทดสอบประโยชน์ของดินชนิดนี้ในรูปแบบอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาความยากง่ายในการชะล้างพังทลายของดิน ดังกล่าวไว้เพื่อหาวิธีป้องกัน และเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ส่งผลให้ประชากรได้มีพื้นที่ทำกินและอยู่อาศัยได้อย่างไม่ลำบากมากนัก

หวนนึกไปถึงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อใด เมื่อนั้นก็รู้สึกรู้ว่าเราช่างโชคดีเหลือเกินที่ได้เกิดมาเป็นประชาชนของพระองค์ท่านนะค่ะ ซึ่งนอกจากวันดินโลกจะเกิดขึ้นเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระวชิรยุทธสาหะ ของพ่อหลวง ร.9 แล้ว เราก็เชื่อว่าชาวไทยทุกคนคงทราบกันดีถึงความหมายของพระนามพระองค์ท่าน อันหมายถึง กำลังของแผ่นดิน...

"อันที่จริงเราชื่อ "ภูมิพล" ที่แปลว่า "กำลังของแผ่นดิน" แมื่อก็อยากให้เธออยู่กับดิน เมื่อฟังคำพูดแล้วกลับมาคิด ซึ่งแมื่คงจะสอนเราและมีจุดมุ่งหมายว่าอยากให้ติดดินและอยากให้ทำงานให้แก่ประชาชน"...พระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช